

Zaslepljena Italija pod Mussolinijevo pestjo.

HINAVŠČINA IN PRILIZOVANJE STA POSTALA GLAVNO SVOJSTVO ZASLEPLJENE LJUDSKE MNOŽICE

Mussolini noče več med ljudi. — Na zborovanjih, kjer je primoran govoriti, kar mrgoli špijonov in ovaduhov. — Dandanes ni v Italiji nihče varen pred anonimnimi obrekovalci. — Mussolini smatra vsako pošteno kritiko fašistovskega režima za zločin. — Začel se je bati svojih lastnih pristašev, ki so bili kruto razočarani. — Finančni minister Volpi je v dvanajstih mesecih "naredil" milijon lir.

Poroča JOHN LUCAS.

Umaknitev diktatorja Mussolinija iz ljudskih množic, kojih odobravanje je nekoč tako prijetno zvenelo v njegovih ušesih, skrajne varnostne odredbe, da se zavaruje njegovo varnost ter nemir, ali celo nezadovoljstvo njegovih pristašev, — vse to predstavlja glavne politične simptome, katere lahko opazi človek, ki obišče Italijo po daljšem času.

Najbolj očividni med temi simptomi je umaknitev Mussolinija iz javnosti. Le izbežen pogled nanj, ko hiti mimo v svojem oklopnem avtomobilu, je mogoče ujeti le z rizikom takojšnje aretacije.

Ceste, po katerih gre v svoj urad ali se vrača iz njega, so zastražene. Ko sem se ustavil na eni teh ulic, da pozdravim prijatelja, mi je rekel prosto oblečen mož dvorljivo, a odločno, naj grem naprej. Pozneje sem izvedel, da je ta moj prijatelj osumljen, čeprav je zelo ugleden zdravnik.

Policija ni hotela vedeti le vsega glede mene, kar je lahko pojasniti, če živi tujec v hotelu, pač pa kaže isto zanimanje za prebivalce vsake sobe in vsakega stanovanja po vsej deželi.

Kar se tiče poti, po kateri gre Mussolini domov ali v urad, je posejana z vsakovrstnimi, civilno oblečenimi možmi. Prebivalci ob celi poti so morali podati podoben seznam vseh oken in ljudi, o katerih je mogoče pričakovati, da bodo gledali skozi ta okna.

Bil sem v Rimu, ko so proslavili fašisti osmo obletnico ustanovitve stranke. Vršilo se je veliko zborovanje fašistov na trgu v bližini mojega hotela. Bil sem prepričan, da bom videl zborovanje in mogoče celo Mussolinija. Prišlo pa je drugače. Tekom zborovanja ni smel nikdo zapustiti hotela ali stopiti vanj ali pa pogledati skozi okno. Razven tega pa ni bilo Mussolinija od nikoder.

Moj brivec, ki je dober fašist, in ki nosi svojo črno srajco s ponosom, mi je povedal naslednjega dne, da je bil aretiran ravno izven mojega hotela, ko je šel na zborovanje, ker ni korakal v oddelku s svojim višjim častnikom na čelu in ker ni imel s seboj svojih identifikacijskih listin. Njegov majhni dečko je bil srečnejši od naju, kajti videl je Mussolinija v novi fašistovski vojašnici. Deček, ki je star osem let, je korakal z ostalimi nedoletnimi črnosrajčniki. Predno pa je prišel Mussolini v vojašnico, so skrbno preiskali žepe vseh teh nedolžnih otrok!

Mussolini ni pregledal vangardistov in miličarjev, kajti moj brivec mi je pojasnil, da so ti oboroženi s puškami in bajoneti.

Do zadnjega poskušenege atentata, je Mussolini pogosto nastopil in govoril v javnosti. To je ugajalo njemu in lahko si mislite, da so ga črnosrajčniki radi poslušali, ko jim je pripovedoval, da so "sol zemlje" in da ji bodo kmalu vladali; da ni pot v Pariz niti izdaleka tako dolga kot pot v Tipperary. Njegova magnetična osebnost je vzbudila njih domisljijo, utrdila njih udanost ter podnetila ogenj njih oboževanja polnih herojev.

Ti dnevi osebnih stikov pa so končani. Roka otroka, ki je izstrelila kroglo na jekelni oklep trinoga, je nosila črni fašistovski rokav. Zaniboni, ki

ga je hotel ustreliti, ko je stal na balkanu palači Chigi, je bil fašist.

Noben sultan, noben šah in noben rimski imperator ni bil nikdar bolj skrbno zavarovan kot je danes Mussolini.

Njegovo časopisje, — edino časopisje, — mu poje slavošpeve v vsaki izdaji.

Mussolini je napravil kritiziranje za zločin, ki je kaznjiv z zapornim od par mesecev pa do petih let. Policija se loti vsake ovadbe: — Govoril je slabo o Mussoliniju! — čeprav je vsebovana v nepodpisnem pismu. Vsakdo si prizadeva stopiti na varno stran. Zbor slavošpevov narašča tako, da se mu pridružujejo celo njegovi sovražniki.

To sistematično prilizovanje je imelo za posledico, da je dežela popolnoma izolirana od inozemskega mnenja. To prilizovanje tirajo do takih skrajnih meja, da objavljajo članke iz inozemskega časopisja, iz katerih so izpuščene vse kritike ter ohranjeni le slavošpevi. Zanimivo je primerjati izvirne in italijanske časopise, ki izvirajo iz originala v inozemskem časopisu.

Javnost seveda tega ne ve ter smatra te članke za izraze poštene obžalovanja v New Yorku, Parizu, Londonu in Berlinu. Italijanska javnost je prepričana, da so Amerikanci zavrnili Jugoslavijsko posojilo, ker se slednja dežela pripravlja na vojno; so v zadnjem času posodili Amerikanci Italiji 250 milijonov dolarjev brez vseh jamstev, edinole na besedo Mussolinija in da je hitro dviganje lire izključno posledica modre fašistovske ekonomske politike. Pod imenom "javnost" razume fašiste, kajti obširne mase naroda ne znajo misliti zase.

V resnici pa so resni možje in posebno oni iz trgovskih krogov, zelo vznemirjeni glede bodočnosti. Veliko nevarnost vidijo v tej izolaciji in v tem hvalisanju. Tudi se ne čutijo srečnim vsprico vseh teh posojil in meteorskega dvigovanja lire.

Ti možje pa nimajo gasu v italijanski vladi ter tudi ni nobene organizirane opozicije Stranke, ki so se borile proti fašizmu, so uničene ter je opaziti nadalje pomanjkanje močnega tradicionalnega duha prostosti, da bi ohranili pri življenju duha opozicije kot bi se zgodilo v Ameriki.

Vsled tega preostaja le še en krog, katerega se mora bati diktator. To je del njegovih lastnih pristašev, kateri so bili zavedeni k prevelikim pričakovanjem in ki vidijo sedaj, da so se polastili vseh sadov zmage le izbrani maloštevilni. Velik del fašistov obstaja iz oportunistov, ki ostanejo v fašistovskih vrstah v upanju, da bodo dobili nekaj ali da jih bo to obvarovalo pred tem, da bi povečali vedno naraščajoče vrste nezaposlenih.

Ker je prevzel Mussolini sam vse najvišje urade ter je dal nadalje najboljše par izbranim, so pričeli tisoči ostalih fašistov spoznavati, da jim onemogoča fašistovski sistem vsako napredovanje. Odstopil je minister za notranje zadeve, in Mussolini je prevzel njegovo mesto; intrige podrejenih so izgnale vojnege ministra, in Mussolini je zavel njegovo mesto. Ustvarjeno je bilo novo korporacijsko ministrstvo, in polastil se ga je seveda Mussolini.

Finančnega ministra grofa Volpija sovraži večina fašistov. Žele si njegovo mesto, ker je po dvanajstih mesecih uradovanja spravil skupaj svoj prvi milijon lir. Stranki pa manjka mož, ki bi imeli le osnovne pojme o finančah in Mussolini sam si ne upa

prevzeti mesta Volpija, dokler si ne bo nabavil nadaljnjega znanja.

Fašistovski drobiž, ki šteje nekako en milijon vključno 300,000 miličarjev, debiva le par drobtin, ki padajo z bogato obložene fašistovske mize. To pa jim seveda ne ugaja. Italija nima dovolj kolonij, dovolj province, dovolj bogastva in virov, da bi zadovoljila tako veliko število oportunistov, ki so izgnali prvotne boljše fašiste in ki so pogosto prisilili Mussolinija k nasilnim odredbam, ker jih je moral petolaziti na ta ali oni način ali pa si nakopati njih sovražstvo.

Vsled tega je tudi toliko govoric o vojni v Italiji. Lačni, katerim se je zmešalo v glavi vsled pet let trajajočega prilizovanja in propagande glede največjega plemen na svetu, so trdno prepričani, da jim je treba le prekoračiti meje, da zavajujejo svoje sosedje, Francoze ali Jugoslovane. Nieo in Savojo, Korziko in Tanger, Albanijo in istočno stran Jadrana, kot bi se jim pač poljubilo. Vojni govori Mussolinija in njegova propaganda v časopisju je odgovorna za to stanje duha.

GILBERT OSTRO KRITIZIRA PRORAČUN NEMŠKE DRŽAVE

Generalni agent za izvedenje Dawesovega načrta, Gilbert, je ostro kritiziral proračunske metode. — Te metode so ekstravagantne, nejasne in varljive, — je rekel generalni agent.

BERLIN, Nemčija, 13. junija. V svojem polletnem poročilu za tretje leto vodstva nemških finan na temelju Dawesova načrta, je generalni agent za reparacije, S. Parker Gilbert, ostro napadel nemški proračunski sistem, na katerem bazirajo vojno-odškodninska plačila za zaveznike.

Proračun označuje poročilo kot ekstravaganten in nezdrav v svoji politiki glede posojil. Ni le nejasen, temveč celo varljiv.

Izza dni versailleske mirovne pogodbe ni še nikdar noben diplomat na ta način nagovoril nemške vlade. Gilbert je namignil, da za slednje Nemčija potom cele vrste slabih proračunskih izkazil izključno le namen, da se predstavi kot revno ter izsili na ta način skrčenje Dawesovih plačil.

Izjavil je v tem oziru, da je treba Nemčiji uveljaviti le normalne varnostne odredbe za zavarovanje proračuna in da ni na temeljno razvoje nobenega povišanja za domnevanje, da bo zadela Nemčija na težkočice, ko bo skušala najti potrebno ravnotežje med dohodki in izdatki, vključno plačevanje na temelju Dawesovega načrta.

Izpolnitev Dawesovega načrta je v interesu tako Nemčije kot zaveznikov.

Prav posebno je kritiziral navedo, da se vložil reden proračun, ki je uravnan ali balanciran in da se nato vložijo izvanredni proračuni, kojega izdatki so skoro popolnoma pokriti s posojili, vsled česar stoji uravnava proračuna izključno le na papirju.

Kot se postopa s stvarmi sedaj, si brez dolgega in podrobnega preiskavanja sploh ni mogoče ustvariti natančno sliko glede proračuna.

SESTANEK LIGE NARODOV

Včeraj se je sestal v Ženevi svet Lige narodov, da razpravlja o važnih zadevah. — Napetost med Albanijo in Jugoslavijo.

ŽENEVA, Švica, 13. junija. — Danes se je sestalo pod predsedstvom angleškega zunanjega ministra Chamberlaina 45. zborovanje Lige narodov.

Med večjimi političnimi vprašanji, s katerimi se bo pečal svet Lige narodov, je kontroverza med Nemčijo in Litvo glede Memela. Nemčija trdi, da je Litvinska kršila avtonomijo Memela. Litvinska hoče, da se preloži vprašanje na poznejši čas, a nemški zunanji minister Stresemann vztraja, da je pri takojšnji rešitvi nadležnega vprašanja. Čeprav se priznava od različnih strani, da ima Nemčija prav svojega stališča, bo opaziti vendar, kot kažejo vsa znamenja, precej opozicije.

Nadaljno važno vprašanje se tiče napetosti med Albanijo in Jugoslavijo.

Tudi poročilo pripravljane razoroževalne konference stoji na programu sveta Lige narodov ter nadalje cela vrsta gospodarskih in finančnih vprašanj.

Del čet zapustil Nicaraguo.

Odrejeno je bilo le delno umaknenje mornariških vojakov in mornarjev iz Nicaragua. Od te odredbe pa bodo prizadeti le oni, ki opravljajo v normalnih časih službo na krovu ameriških bojnih ladij v vodstvu centralne Amerike.

Ob pričetku državljanske vojne v Nicaragui je izkrcalo več ameriških bojnih ladij mornariške vojakove. Pozneje so poslali iz Združenih držav nekako 2000 mornariških vojakov in slednji bodo zaenkrat še ostali v Nicaragui.

V neki določbi Stimpsonove pogodbe glede premirja med konservativci in liberalci se glasi, da morajo ostati ameriški mornariški vojakovi v deželi, da nadzorujejo politike, ki se bodo vršile v prihodnjem letu in da pomagajo pri ožvi-
votvorjenju domače policijske sile.

VOJKOV POKOPAN V MOSKVI Z VELIKIMI SVEČANOSTMI

Sovjetski poslanik, ki je bil umorjen v Varšavi, je bil pokopan v Moskvi. — Ves štab poljskega poslanstva je bil navzoč pri pogrebu. — Deset romunskih špijonov obsojenih na smrt.

MOSKVA, Rusija, 13. junija. — Umorjeni sovjetski poslanik Volkov je bil v soboto ob sedmi uri zvečer pokopan ob zidu Kremlja na Rdečem trgu z velikim slovesnostmi, ki so celo prekašale one, katere so vprizorili ob pogrebu Džeržinskega.

Ob zgodnjega jutra naprej je bilo opaziti veliko vznemirjenje. Oborožene vojaške patrulje so neprestano jahale mimo poljskega poslanstva, dočim so bile razdeljene straže po centrumu mesta. Dve uri pred prihodom trupla z varšavskim brzovlakom so izpraznili pot od kolodvora pa do Rdečega trga. Občinstvo so potisnili v stranske ceste ter se je moralo držati v oddaljenosti petdesetih metrov.

Vsa okna na kolodvorskem trgu, kjer je tvorila častna straža huzarjev in infanterije podolgast četverkot, so morala biti zaprta.

Ves štab poljskega poslanstva je dospel brez spremstva in neoviran v treh avtomobilih, ki so nosili poljsko zastavo. Velikanski venece, katerega so prinesli Poljaki, je predstavljala čuden kontrast napram bornim sovjetskimi venecem, ker je sklenila Moskva, da ne bo poslala nikakih venecev, a mesto tega poklonila svoto denarja skladu za ustanovljenje zavoda za proučevanje plina, "kot odgovor Chamberlainu".

Krsto s truplom so postavili na lafeto, pokrito z rdečim blagom. Častno stražo so tvorili znani komunisti, med njimi Litvinov in Bukharin. V sprevedu so bili člani zunanje urada, Leon Trocki in v eno miljo dolgem sprevedu delavskih delegatov je bilo na tisoče rdečih zastav.

Na Rdečem trgu je pričakovalo tri tisoč vojakov krste, katero so nato odprli, da je bilo videti obraz umorjenega. Krsto so postavili nato na rdečo drapiran od pred grobiščem Lenina, od koder so imeli Rikov, Bukharin in Litvinov nagovore. Rikov je rekel:

— Angleško prekinjenje je ustvarilo razmere, ki omogočajo umor. Sovjetske oblasti so šestimi podatki, ki ugotavljajo dejstvo, da Anglija pospešuje in financira monarhistične organizacije in da jih podpira na poljskih tleh. Ta umor predstavlja krizo. Prisiljeni semo odgovoriti s strogoimi odredbami.

Litvinov je dal izraza npanju, da bo mogoče braniti revolucijo tudi brez Rdeče armade, dočim je izjavil Bukharin:

— Buržuazija je pričela streljati na nas ter bi lahko korakala proti nam brez bobnanja.

V zasledovanju odredb proti monarhističnim rovarstvom in

zarotam, katere podpirajo v Rusiji Anglija in druge dežele, je bilo obsojenih v Odesi na smrt nadaljnih deset ljudi. Ti ljudje so baje stali v službi romunske tajne službe. V Leningradu se je pričel proces proti nekemu moškemu in njegovi ženi, ki sta baje špijoni-rala za Anglijo. Skrivnost obdaja umor Vladimirja Turova, ki se piše pravzaprav Gingsberg, ki je bil član sovjetskega gospodarskega sveta.

Izvestja izjavljajo, da je mogoče odvrti vojno na ta način, da Poljska udeleži svojo obljubo ter zavrne od Anglije inšpirirane protisovjetske zarote.

Komunistični urednik a- retiran na cesti.

PARIZ, Francija, 13. junija. — V nasprotju z obzirnim postopanjem vlade napram rojalističnemu voditelju Daudetu, ki se je zabarikadiriral v uradu svojega lista ter se uspešno ustavlja aretaciji, je bil včeraj zvečer enostavno aretiran generalni tajnik komunistične stranke, Semard, ko se je pozno zvečer vračal domov iz svojega urada.

Policija mu ni niti dovolila, da bi se poslovil od svoje žene in otrok, predno so ga vtaknili v celico.

Smeard je bil obsojen na osem mesecev ječe. Obdolžitev se je glasila da je šenal vojake k uporui in nepokorščini.

Njegova aretacija, — dočim so pustili pri miru Daudeta, bo najbrž dovedla ne le v vrstah komunistov, temveč tudi pri drugih strakah v zbornici do odločnih protestov in interpelacij.

ROJAKI, NAROČAJTE SE NA "GLAS NARODA", NAJVEČJI SLOVENSKI DNEVNIK V ZDR. DRŽAVAH.

Seznam.

To je seznam, ki pokaže, koliko ameriškega ali kanadskega denarja nam je treba poslati, da poskrbimo v stari domovini izplačilo označenega zneska, bodisi v dinarjih ali lirah. Podatki so veljavni do preklica, ki se po potrebi objavi na tem mestu.

Ne dvomimo, da Vam bo ta ponudba ugajala, posebno še, ako boste vpoštevali svojo korist in našo zanesljivost ter točno postrežbo.

Dinarji			Lire		
Din.	500	\$ 9.40	Lir.	100	\$ 6.15
Din.	1,000	\$ 18.50	Lir.	200	\$ 12.00
Din.	2,500	\$ 46.25	Lir.	300	\$ 17.70
Din.	5,000	\$ 92.00	Lir.	500	\$ 29.00
Din.	10,000	\$ 182.00	Lir.	1000	\$ 57.00

Za pošiljavo, ki presega Desetisoč Dinarjev ali pa Dvatisoč Lir dovoljujemo poseben znesek primeren popust.

Nakazila po krovnem planu izvajamo v najkrajšem času ter računamo za stroške št.—

FRANK SAKSER STATE BANK
82 Cortlandt Street, Phone: CORTLANDT 4887 New York, N. Y.

Posebni podatki.

Pristojbina za izplačilo ameriških dolarjev v Jugoslaviji in Italiji znaša kakor sledi: za \$25, ali manjši znesek 75 centov; od \$25, naprej do \$300, po 3 cente od vsakega dolara. Za večje svote po posebnem dogovoru.

GLAS NARODA

(SLOVENE DAILY)

Owned and Published by
SLOVENIC PUBLISHING COMPANY
(A Corporation)

Frank Sukser, president. Louis Benedik, treasurer.

Place of business of the corporation and addresses of above officers:
82 Cortlandt St., Borough of Manhattan, New York City, N. Y.

"GLAS NARODA"
(Voice of the People)

Issued Every Day Except Sundays and Holidays.

Za celo leto velja list za Ameriko \$7.00
in Kanado \$6.00
Za pol leta \$3.50
Za inozemstvo za celo leto \$7.90
Za četrt leta \$1.50
Za vol leta \$3.50

Subscription Yearly \$6.00.

Advertisement on Agreement.

"Glas Naroda" izhaja vsaki dan izveniš nedelj in praznikov.
Dopisi brez podpisa in osebnosti se ne priobčujejo. Denar naj se blagovoli pošilja po Money Order. Pri spremembi kraja naročnikov, prosimo, da se nam tudi prejšnje bivališče naznani, da hitreje najdemo naslovnik.

"GLAS NARODA", 82 Cortlandt Street, New York, N. Y.
Telephone: Cortlandt 2876.

LINDBERGH

Mesto New York, metropola zapadne hemisfere, je pozdravilo včeraj col. Charlesa A. Lindbergha ter mu priredilo sprejem, kakršnega je bil deležen dosedaj le malokateri človek na svetu.

Mesto je pozdravilo junaka miru, sina naroda, ki je s svojim poletom preko oceana zadivil ves svet.

In pozdravilo ga je zato, ker je ostal na višku svojega uspeha tako priprost kot zamore biti le resnično velik človek.

Col. Lindbergha so pozdravili Newyorčani kot resničnega odposlanca miru in napredka, kot vzornega Amerikana, ki si je zavedno postavil svoj spomenil v sree naroda.

30 LET JEČE

Italijan Lucietti, ki je hotel umoriti italijanskega ministrskega predsednika Mussolinija, je bil obsojen na trideset let ječe.

Trideset let ječe je običajna kazen za vsakega laškega atentatorja.

Značilno je, da Mussolini ni pustil objaviti govorov, ki so jih imeli Luciettovi zagovorniki in državni pravdniki.

Če bi ljudje čitali govor državnega pravnika, bi najbrž dobili malo globlji vpogled v laške razmere.

In če bi čitali govore zagovornikov, bi morda domnevali, da v Italiji ni vse tako kot pravi Mussolini.

Objava bi bila torej nevarna ljudskemu razpoloženju in zastrantega je bilo boljše, da se ni izvršila.

Z zapornimi kaznimi, ki jih nalaga Mussolini onim, kateri mu strežejo poživljenju, si ne bo zaščitil svojega stališča.

Dvomljivo je, da bi ga atentatorji spravili s sveta.

Z njegovega visokega piedestala ga zamore strmoglaviti edinole ljudska razsodnost, ki je pa v Italiji že vsaj zaenkrat, precej nerazvita.

Ko se bo enkrat razvila, bo tudi Mussoliniju zavedno odzvonilo.

BOJ PROTI ZLOČINU

Pred kratkim je bila izdana statistika, iz katere je razvidno, da se je število zločincev po raznih jetnišnicah dežele v zadnjih štirih letih povečalo za 27 odstotkov.

To poročilo vzbuja razne pomisleke, posebno če se vpoštevata dejstvo, da ni bil boj proti zločincem še nikdar bolj oster kot v zadnjih štirih ali petih letih.

Ker število zločincev narašča namesto da bi padalo, je jasno, da metode, ki se jih poslužuje država proti zločincem, niso posebno uspešne.

Stvar pa seveda ni tako huda kot se nam prikazuje na prvi pogled.

Ako število kaznjencev narašča, se sme to smatrati kot posledico bolj energičnega boja proti zločincem.

Časopisje je dosti pisalo o takozvanem zločinskem valu, ki se ni razširil samo po naši deželi, pač pa tudi po drugih državah in deželah. Ta zločinski val je bil nekak posledica vojne.

V nekaterih državah so kriminalno postavbo precej poosttrili.

V državi New York je naprimer Baumesova postava, ki določa, da se mora zločinca poslati v dosmrtno ječo, ako se ga vtretje zaloti pri podobnem zločinu.

Število zločincev, obsojenih na dosmrtno ječo, je ne navadno naraslo.

Kot poroča Baumesova komisija, bo postava še bolj poostrena. Tudi v tem slučaju bi "prebivalstvo" jetnišnic in zaporov jako naraslo.

Boj proti zločinu se bo vršil tako dolgo dokler bo ob-

stajal svet in dokler bo postavno zaščitena meja med mojim in tvojim.

Število zločinov zamore zmanjšati le dobra vzgoja ter socialna oskrba tistih nesrečnikov, ki jih sila in potreba zavedeta na krivo pot.

Velika socialna borba v Angliji.

Obiskovalec Anglije se ne more otresti vtisa, da si je ta sicer tako socialno in politično moder- narod v zadnjih letih dovolil par eksperimentov, ki se prav nič ne zlagajo z njegovimi tradicijami.

Lansko leto se je delavstvo vrglo v katastrofalno splošno stavko — prvo te vrste v zgodovini delavskega gibanja — razmetalo ogromne fondе, s katerimi je razpolagala strokovna zveza, mobiliziralo proti sebi vse javno mnenje, ter nazadnje sprejelo nove delovne pogoje, ki, kar se tiče plače, in delovnega dne, kratkoma- malo izboljšajo vse dobrote, ki si jih je v preteklih 10 letih angleški delavec izvojeval. Reklo se je, da je to pogrešno politiko povzročila maloštevilna, a silno živa manjšina doktrinarijev, ki so hoteli v angleško delavsko gibanje zasesti lov za mavrico, ki karakterizira kontinentalni socializem.

Trade Union pa so po razu z velikim in hvalevrednim pogumom spravili svojo ladjevo v staro smer praktičnega udejstvovanja.

Voditelji delavskega pokreta, bodisi političnega bodisi strokovnega, so vsi enoglasno izrekli najostrejšo obsodbo generalnih stavk na splošno. Človek bi bil pričakoval, da bo sedaj vse v redu, in da bo angleško socialno polje nudilo zopet tradicionalno lice zmerne- nega, a smernega napredovanja v korist delavcem in v korist državi.

A preroki so se motili. Sedaj ko so delavci pod težo lanskega poloma našli zopet ravnotežje, se zdi, da ga je vladna stranka brez dvoma pod vplivom zelo dragocene kupljene zmage, h kateri so ji pripomogli v veliki meri tudi njeni politični nasprotniki, na enkrat izgubila. Ko bi temu ne bilo tako, bi Velika Britanija danes ne nudila svetu absurdni zgled, da hoče vpeljati zakon o strokovnih organizacijah, ki skoroda uniči vse, kar je delavskim strokovnim društvom zasigurala pred 52 leti era konzervativnih reform lorda Disraelija in pred 10 leti Lloydja Georgea.

Kratkovidnost novega Baldwinovega zakonskega predloga leži v dejstvu, da si domišljuje, da vlada s svojo sigurno večino v parlamentu lahko zada smrten udarec moči Trade Unionov in da ji bo parlamentarna zmaga zadostovala, da zo vse večne čase razoroži Labour stranko — svojega edinega političnega nasprotnika. Sliši se, da Baldwin sam ni mislil na tako nespameten način izkoriščanja svoje zmage nad generalnim štrajkom, in da so ga k temu ko- raku prisilili bolj divji ministri njegovega kabineta. K tem spada- jo puritanec Sir Douglas Hogg, justični minister, nad vse talenti- rani in kot vsi ženjiji, razrušilno- nemirni Winston Churchill, finančni minister, ter znani boljše-

vikolovec Lord Birkenhead, nadarjeni tajniki za Indijo. Zadnja ponesrečena generalna stavka je prinesla seboj tele koristne nauke:

1. Splošna stavka, kadar je naperjena proti državni oblasti, je protipostavna in se mora preprečiti.

2. Delavskim strokovnim društvom se ne sme dati pravica, da bi smeli od vsakega pojedinca zahtevati, da mora biti član organizacije.

3. Državni uradniki ne smejo pripadati strokovni zvezi.

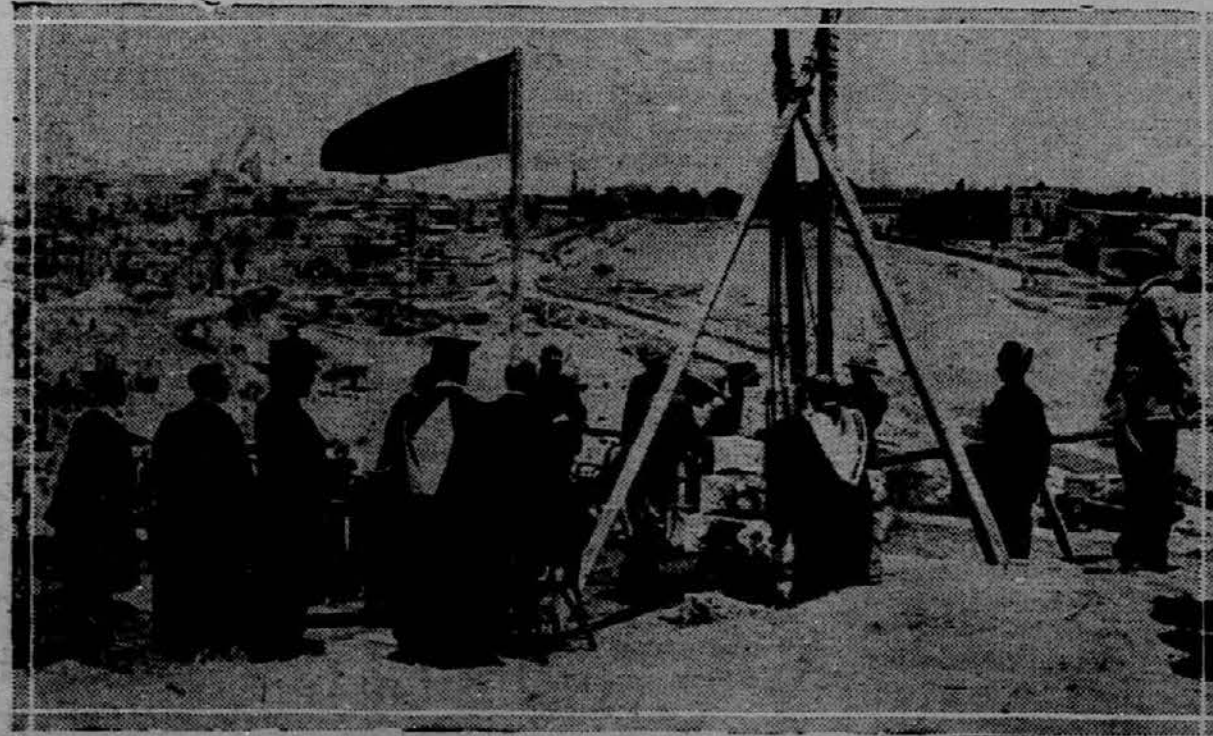
4. Od članov strokovne zveze se ne smejo pobirati obligatorični prispevki za politično Labour-stranko. O teh točkah je bilo javno mnenje edino.

A če je vlada res imela pred očmi, da v obliki zakonp interpretira linsko mnenje, potem je šla daleč preko svojega cilja s svojo Trade-Union Bill, ki je v principu napoved razrednega boja. O ilegalnosti splošne stavke sploh ni bilo treba debatirati, ker jo je delavska stranka sama — v pravem duhu spokornika — zavrgla kot nekaj absurdnega. Da se državni uradniki ne morejo in ne smejo pridruževati organizaciji, ki nekega dne lahko nastopi proti državi, uči zdrava pamet. Nevtrjetno se nam zdi, da bi bile delavske strokovne organizacije oziroma Labour stranka, mnogo tarnale, če bi se bila ta pripijajljiva raz-

poroka zakonskim potem ugotovila. Kar se tiče obligatorične dolžnosti vsakega delavca, da pripada kakim strokovni organizaciji, se nam zdi, da sama na sebi absolutno ne krati delavčeve svobode, in da je v gotovih slučajih kratkoma potrebna, posebno o državnih, ki so strokovna društva samo stanovskega značaja brez politične barve. A če bi prišlo do debate, ni dvoma, da bi liberalna Anglija to takozvano delavčevo svobodo brez velike opozicije zakonsko zasigurala. Glede četrte točke pa bi najbrže Labour stranka ostala neizprosnna. Njeni politični fondii prihajajo iz blagajne Trade-Unionov. In slednja organizacija je zadnja leta svoje članе, pa naj so bili tega ali onega strankarskega mišljenja — nikdo ne brani članu Trade-Unionov voliti konzervativnega kandidata — prisilila pod kaznivo izključitve, da so prispevali v njem politični fond, s katerim je redila politično Labour organizacijo. Na splošno rečeno, prav lahko bi se bil dleavci in vlada zedinili glede teh 4 točk, akoravno je resnica, da niti te diskusije po polomu štrajka ni bilo treba, ker so Trade Union imeli posla do- jvolj, da držijo čredo skupaj ne pa da bi sanjarili o novem naskoku na državne institucije.

Vlada pa se je pustila zapeljati po dreganju osornejših in boja-

V SPOMIN PADLIM JUNAKOM V PALESTINI

Feldmaršal Allenby je položil temeljni kamen za škotsko spominsko cerkev v Jeruzalemu. Cerkev bo zgrajena v spomin onim hrabrim škotskim vojakom, ki so iztrgali sveto mesto iz rok Turkov.

HELMAR
tekot 20 let

Ko vam "poljubna cigareta" ne prija več, začnite kaditi HELMAR. kraljico izrednih cigaret.

željne manjšine v vladni stranki, da je spravila pred osupljeni parlament in pred razočarano javno mnenje 300 članov dolgi zakonski predlog, ki napoveduje srdit boj na celi fronti organiziranemu delavskemu pokretu. Kaj enakega angleška parlamentarna zgodovina zadnjih 25 let ne pozna. Narodna zmaga nad generalnim štrajkom se porablja v strankar-

ske pustolovščino v prid politične skupine, ki je slučajno na krmlju. Mesto, da se po polomu veličanske socialne in gospodarske ofenzive, vsi razredi, ki so v zmagi sodelovali, združijo v novo konstruktivno sodelovanje, pa pride zakonski predlog, lepo pobarvan patriotske barve, ki narod razdva in postavlja v borbo en razred proti drugemu.

Zanimivosti iz Jugoslavije.

Velik tujski promet v Primorju.

Tujski promet v jug. Primorju od dne do dne napreduje. V Crikvenici je prišlo od začetka tega leta do 20. maja 1726 gostov in jih sedaj biva v Crikvenici 718, dočim je bilo lansko leto v istem času samo 350 gostov. Rab ima že dosedaj 120 gostov. Kraljevica 150 in Senj 120.

Med tuji je največ Nemcev. Avstrijcev in Čehoslovakov. Opažati je tudi, da prihaja vedno več Madžarov in Rumunov v jug. Primorje.

Mrtvec v sodu špirita.

V bosenskem Travniku so doživel ti dni veliko senzacijo. Pred mesecem dni je umrl tamkaj neki Ivan Vil in bil kakor se je zatrjevalo — po predpisih pokopan. Tudi pa so ženske snažile kleti ter občutile nek smrad. Poklicale so bolničarko ter odprle sod, iz katerega je prihajal smrad. V sodu so našle v špiritu mrtvega človeka. Dognalo se je, da je neki zdravnik Ivana Vila dal položiti v špirit, baje v znanstvene svrhe, krsto pa napolniti s stresi kani. In peskom ter je bila po običajnih obredih pokopana. Ta čudni dogodek je povzročil v Travniku veliko senzacijo, pa tudi veliko nevoljo. Posebna deputacija je pri velikem županu zahtevala preiskavo.

Senzacionalna aretacija v Skoplju.

Policija v Skoplju je te dni aretirala bogatega tamkajšnjega industrijaleza iz Leskoveca Mihajla Jankovića. Obtoženo je, da je dal preorati nemško vojaško pokopališče, pokradel nagrobne spomenike in z njimi gradil svojo hišo, na pokopališču pa posejal koruzo.

Smrt odličnega srbskega učitelja.

V Beogradu je nenadoma umrl odlični srbski učitelj in vzgojitelj naroda Dimitrije Sokolović. Pokojnik je bil eden najstarejših učiteljev.

teljev, ki je vzgojil v nacionalnem duhu mnoge generacije.

Predsedoval je zgodovinsko važnemu prvemu kongresu, na katerem je bilo ustanovljeno Udruženje jugoslovanskih učiteljev.

Velika železniška nesreča pri Splitu.

27. maja so se razširile prve vesti o težki železniški nesreči, ki se je dogodila na splitski železniški progi pri Koprunu. O železniški nesreči je izdala direkcija državnih železnic v Zagrebu kratek komunikate, da je brzovlak ki vozi iz Splita proti Zagrebu, zadel na progi med Perkovičem in Unešići pri Koprunu na tovrni vlak. Pri karambolu sta se oba stroja tako poškodovala, da sta bila za nadaljnjo vožnjo nerabljiva. Pri tovrnem vlaku je bilo popolnoma uničenih pet vozov. Vlakovodja brzovlaka Jakšić je bil na mestu mrtev. Med civilnimi potniki ni bil nikdo poškodovan. Štirje železničarji tovrnega vlaka so ranjeni. Proga je poškodovana na 20 m daljave in se je promet vršil s prestopanjem. Prva pomoč je prišla iz Splita, odkoder je prispel na mesto nesreče pomožni vlak z zdravnikom in delavci.

Pijani seljaki ubili orožnika.

V selu Sakulane blizu Pančeva so 22. maja slavili cerkveno slavo ali po naše "žegnanje". Od ranega jutra se je celo selo veselilo, prepevalo in pilo. Razegale so se narodne vesele popevke, a proti večeru so se čuli tudi junaški kliči. Dva orožnika, kaplar Bogdan Kojić in neki Slovenec, sta ves dan po selu patrolirala in vzdrževala jayni red in mir. Nadzorovala sta gostilne in vinotoče. Okoli polnoči sta prišla orožnika tudi v vinotoč, kjer so pili neki na dopustu se nahajajoči vojak, njegov oče in brat.

Nista še orožnika dobro stopila v vinotoč, že so na nju planili vsi trije in ostali seljaki. Nekaj časa sta se branila, toda seljaki so bili v premoči. Nensmiljeno so začeli udrihati po kaplaru Kojiću, ki se je končno mrtev zgrudil na tla.

Prizadjeli so mu z noži 15 težkih ran. Tudi njegov tovariš Slovenec se je krépkó branil, a se je končno zgrudil na tla, ker so ga močno potolkli. Kaplar Kojić je na tleh obležal mrtev. Slovenca pa so le težje ranili in je ostal pri življenju. Seljaki so po pretepu zbežali domo. Drugi dan so izprevideli, kakšen zločin so izvršili v svoji pijanosti, zato so odšli oče kmet Gjurić in oba njegova sinova v Pančevu, kjer so se sami prijavili sodni oblasti. Vsa Gjurićeva rodbina je sedaj v zaporu, razen žensk.

GAITY Dvakrat dnevno Ned. 2:30 in 8:00 pop. ob 3.
B'way & 46 St.

CECIL DE MILLE'S
Velicasta predstava iz življenja Jezusa Krista.

"KRALJ VSEH KRALJEV"
Pop. (razen sobot) — 50c. do \$1.—
Zvečer 50c — \$2. Vsi sedeži
Sob. popoldne 50c—\$1.50 rezervirani

Peter Zgaga

Velicasten pozdrav Newyorčanov je bil včeraj namenjen col. Lindberghu, sinu švedskega priseljenca, resničnemu stoprocentnemu Amerikancu.

Te dni so praznovali v domovini desetletnico majske deklaracije.

Pred desetimi leti se je zbrala na Dunaju skupina dalekovidnih zastopnikov slovenskega in srbskega naroda, ki so dunajski vladi v lice povedali, da kaj misli velika večina Slovencev in Hrvatov o nji.

Razrahljani dvojini monarhiji je zadala majska deklaracija skoro hujši udarec kot so ga ji zadajali zavezniki na raznih frontah.

Srednje veški nestvor se je začel rušiti. Leto kasneje se je zrušil v kup razvalin.

Iz razvalin je pa priklilo novo življenje...

Se eno o Lindberghu:

Dolar sestoji iz stotih centov. Dolar je seme, ki prinaša bogate sadove, ako ga človek pametno in previdno neguje.

Toda vrednost dolarja je nekoliko padla, odkar je Amerikane Lindbergh dopovedal Amerikanem, da so čast, slava, dejanja in ideali večje, največje vrednosti.

Dekleta na Michiganski univerzi se morajo vsak teden po dve uri vaditi v streljanju. Streljanje je obligaten predmet.

Bodočim zakonskim možem se obeta vedno slabša bodočnost.

Sedaj, ko je newyorško časopisje skoro vse povedalo, kar je vedelo o Lindberghu, njegovem poletu, uspehu in sprejemu, bi prišel listom kot za maslo kak tak proces kot je bil Hallov ali Sniderjev.

Če ne, reporterji res ne bodo vedeli, kaj pisati.

Profesor je vprašal študenta, naj mu razloži besedo auditorium.

In študent je začel razlagati: Beseda je latinskega izvora in je sestavljena. Sestoji iz besede audio, kar pomeni poslušati, in besede taurus, kar pomeni bik. Auditorium je torej prostor, kjer poslušamo...

— Že dobro, že dovolj, — ga je prekinil profesor.

General Kaj-Sek prodira s svojimi armadami proti Pekingju.

To je ugotovljeno. Zaenkrat se pa še ne ve, če namerava Kaj-Sek Peking zavzeti ali se pa le pobratiti s tamošnjim poveljnikom Čang Tso Linom.

Levine in Chamberlin, ameriška zrakoplova, ki sta dospela v Nemčijo, sta povedala časnikarskim poročevalcem, da sta pila v Berlinu le takrat pivo, kadar je zahtevala prilika.

Pravi Nemci pijejo le takrat, kadar prilika zahteva. Prilik je pa vsak dan na stotine.

— Kako je pa kaj z zaslužkom? — sem vprašal rojaka.

— Slabo je, slabo — je odvrnil.

— Jako slabo, odkar sem se oženil. Nikamor ne pridem. Rečem ti, da prav nikamor. Vsako soboto me čaka stara pred šopom, kateri moram vse do centa odrajtati. In tako ne pridem nikamor, prav nikamor.

Ko je letel Lindbergh preko oceana je použil dva koščka kruha in malo mesa.

Chamberlin in njegov spremljevalec ta pojedla samo pol koščka kruha.

Ko bo prišlo vpoštev vprašanje glede prehrane prekoatlantskih letalcev, se ne bo nihče prav posebnopulil za kontrakt.

POTREBUJEM DOGARJE,

sami beli hrasti na suhem, dela za eno leto. Katerega zanima, naj mi piše na: Joe Knause, Zwolle, La.

KRATKA DNEVNA ZGODBA

FRANCE BEVK:

SODBA

S prijateljem K. sva sedela v večernih urah v eni izmed tržaških kavarn. Ker je bila nedelja in tako burja, da so se izletniki, ki so verovali v morebitno izpremembo vremena, vračali z nevoljo nazaj v mesto, so se kavarne polnile do zadnjega kotička.

Kdor je sedel pozno popoldne še ob prazni mizi, je imel čez par ur nenadoma veliko družbo okrog sebe, ki se je prerivala, drezala s komolci, grmabila sukne in klobuke na obešalnike, na okna, na naslonjale stolov in kamor je pač naneslo.

Kdorkoli je stopil v kavarno, je v gučji tega večera iskal znanca ali prijatelja, da prisede k njemu. Prihajali so ljudje, ki sva jih jaz in K. včasih le mimogrede videla in se pisava več spominjala na njih imen, ne njih obrazov.

Sprejela sva vse z največjim verjetno po vsej širini z desne na levo, je sijalo blagostanje. Srečala sva vse z največjim verjetno po vsej širini z desne na levo, je sijalo blagostanje.

Sredi tega večera, nekako pred sedmo uro, ko so bili vsi stoli zasedeni, je prišel med vrstami miz nenavaden mož, čigar obraz je bil zdrav, zagoren! O njegovi samoza-vesti je pričal klobuk, ki mu je tičal na glavi. Z okroglega trebuha, čez katerega se je spenjala zlata verižica po vsej širini z desne na levo, je sijalo blagostanje.

Zdelo se je, kakor da ne gleda samo z očmi, ampak tudi z obrvmi in čelom, ki jih je mršil in gubal, motreč vsako omizje posebej; pri tem je držal z eno roko za brke in vihal ...

Nenadoma se je njegovo oko ustavilo na K. Ta se mu je nasmehnil.

Mož je pristopil. Pomignil je z roko čez mizo v pozdrav in dejal: "Ali tudi vi tu?"

"Tudi. In vi tudi?"

Ko se je ta razgovor, ki se je izvršil natanko tako, kot sem ga opisal, srečno končal in sta drug nasproti drugemu neizpodbitno ugotovila svojo navzočnost, je nastal trenutek molka.

Mi smo molčali zaradi njiju dveh onadva pa nista mogla preko te točke.

Mož se je ozrl, kakor da se še enkrat brez upa v uspeh ogleduje po kakem prostoru, in je zaprosil: "Ali smem prisesti?"

"Brez drugega."

Ta "brez drugega" je imel dve grdi napaki. Prvič je sprt s književno slovenščino. Tola na to se takrat nismo ozirali. Hujše je bilo, da mož ni imel kam sesti. "Brez drugega" — in vendar ni bilo nobenega stola več na razpolago. Tisti, ki smo sedeli na mehkih usnju ob steni, smo se že dvakrat stisnili.

Stisnili smo se še v tretje. Kar smo imeli v žepih, cigarete in užitnice, smo položili na mizo. Naše roke so ostale naprej, kakor da nam rastejo iz prsi.

Mož, ki je visel na koncu klopi, mi je bil simpatičen. Zdravje in samozavest, ki sta vela tudi iz njegovih besed, sta bila poživljajoča. Ugibal sem njegov stan. On pa me je gledal bistro in preudarno toliko časa, da mi je postalo nerodno.

"Čujte," je končno izpregovoril. "Ali ste vi tisti — tisti —"

Mislil sem, da se boji izreči, in sem mu pomagal:

"Tisti, ki sem bil zaprt... Da!"

Po tem me Primorec najbolj poznajo. Ta me je poznal globlje.

"Tudi," je pokimal in se prijel za brke. "In tisti, ki včasih pišete v naš dnevnik..."

"Da," sem pokimal skoraj pla-

ho. "Zadnjič ste obdelali nas trgovce," je dejal s poudarkom. "No, saj rečem, dobro ste napisali," me je meril. "Smejali smo se."

Ta "smejali smo se" me je potolažil, njegov pokroviteljsko do- brodušni smeh pa tudi. Zakaj naj- strašnejše za pisatelja je, če začne- jo junaki črtice in povesti živi ple- sati okoli njega. Zaradi nečesa po- ložnega so bili vsi gorški brivci razburjeni radi mene. In jaz hodim redno dvakrat na teden pod njihovo brivce.

"Goriške botogarje sem opisal," da se mi je zlelo škoda, da bi ru- sem se opravičeval pred njim, da od- rdnim vsako nevarnost kar moč do- daleč od sebe.

"Saj je prav," se je zdajci za- smejal iz lepega, sitnega smeha. — "Ampak," je dejal in dvignil svoj debeli prst, "nekaj pa vam re- čem..."

"Kaj?" Plašno sem ga pogle- dal. Vse omizje se je ozirilo name, zadaj trgovčev glas je bil bobneč, njegov smeh grohotanje.

"Nekaj pa vam rečem... Vse ste nas opisali, ali pa nas še boste. Brivce, trgovce, natakraje in kaj- vime, koga še... Enih pa ne boste, teh gotovo ne..."

Z njegovim grohotom me je pre-

senetil. Vse omizje se mi je sme- jalo v obraz.

"Vse ste opisali... odvetnikov ne boste," mi je dejal.

"Kako da ne? Tudi te bom," sem se upiral.

"Ne boste jih! Ne odvetnikov ne zdravnikov, ki bi najbolj zasluži- li."

Tako zmagovalno se je smejal, da se mi je zlelo škoda, da bi ru- sil njegovo prepričanje. Vendar sem moral reči:

"Zakaj pa ne? Tudi te bom. Za- kaj pa ne?"

"Ne boste jih! Jaz že vem, za- kaj ne. Vi pa tudi..."

Samo to. Moral sem molčati, dok- ler z dejanjem ne ovržem njegove trditve. Čisto na tiho me je bole- la in ob enem globoko zanimala sodba tega, po vnanjem videzu ne- odvisnega človeka, o odvisnosti slo- venskega pisatelja.

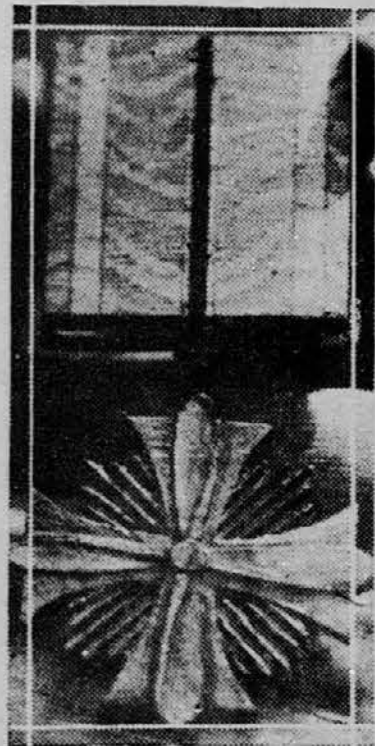
Pogovor je krenil drugam.

Jaz sem ta čas razmislil, da je ta- kovo nagonsko v duhu bistva s- svojo sodbo za nogotere slučaje vendarle pravo zadel.

LINDBERGH IN NJEGOVA MATI

UNDERWOOD & UNDERWOOD, N. Y.

16799 JIH JE UMRLO

samo v New York City zadnje le- to vsled bolezni na ledicah. Ne- dopustite, da bi postali žrtve s- tem, da zanemarjate bolečine in- bolezn. Zaščitite se proti nesreči. Pijte dosti vode in poskušajte --

Svetovno slavnj odvajalni pomirje- valec. Narodno zdravilo Tirolandske- izza leta 1696. Pri vseh lekarnarjih- v treh velikostih. Garancirano. Glejte, da bo ime Gold Medal na vsaki- škatli. Ne kupujte nadomestkov.

Včeraj je bil letalec Lindbergh deležen v New Yorku veličast- nega sprejema. Pred njegovim avtomobilom je korakalo deset tisoč vojakov, vse mesto je bilo v zastavah, in sprejema se je udeležila na d tri milijone lju- di. Kot slavnostna govornika sta nastopila župan mesta New Yorka in governor Smith. Sve- čanosti, prirejene na čast Lind- berghu, so daleč prekašale sve- čanosti, ki so se vršile ob skle- nitvi premirja. Poleg vidite Di- stinguished Flying Cross, ki ga je podaril letalen predsednik Coolidge. To je najvišje odliko- vanje, ki ga zamore dobiti ame- riški letalec.

560,000 prehranjenih te- kom poplave.

NEW ORLEANS, La., 13. jun. Henry M. Baker, član pomožnega komiteja Ameriškega Rdečega Kriza, je sporočil včeraj, da so prehranjeni tekom dobe prepla- ve 560,000 oseb in da so vzdrže- vali 135 begunskih taborišč. Se- danj se nahaja v oskrbi še več kot 280,000 ljudi.

Letalca pogrešajo.

RIO DE JANEIRO, Brazilija, 13. junija. — Več čolnov je pri- čelo iskati portugalskega letalca Sarmiento Beiresa, katerega po- grešajo že več dni. Dvignil se je pred več dnevi na poti v Zapad- no Indijo in od tedaj ni več o- njem nobenega sledu.

Slovenska mafija med svetovno vojno.

Vojna je kvintesenca "brutalne sile in zvijače". To načelo je pri- poznano v zgodovini človeštva, v tako zvanem "mednarodnem" pra- vu ter je služilo dosledno kot pra- vica v operacijah vojskujočih držav tekom pretečene svetovne vojne. Tako zvano "mednarodno" pravo vsebuje sicer nekatere omejitve glede brutalne sile, a vojna je po- kazala, da so te omejitve samo na papirju. Kajti Nemčija, Avstrija Anglija, Francija ter sploh vse vojskujoče države so poptele se celo najprimitivnejše človeške pra- vice. Premoženje privatnih oseb se je zaplenilo, konfiscirano, depor- tiranje, težke muke v taboriščih in- slično je bilo na dnevnem redu.

Tako so ravnale države kot ne- siteljce vseh pravice in vsakega prava v prepričanju, da morajo ta- ko ravnati, ako hočejo rešiti sebe pred grabežljivimi rokami sovra- žnika. Teptanje človeških pravice je postala sveta pravica vsakega na- roda v boju za obstanek.

Takoj ob začetku svetovne vojne so jugoslovenski nacionalisti spo- znali, da je prišla odločilna ura. Ako zmaga Avstrija, so Slovenci izgubljeni. Nemški val, ki je že desetletja pripravljval in gradil most do Jadrana, bi tekom par de- setletij preplaval celo Slovenijo, tako da ne bi ostalo ničesar od Slo- venstva. To smo jugoslovenski na- cionalisti dobro vedeli ter bili pri- pravljani izvajati konsekvence.

Smatrali smo Avstrijo za svojega narodnega sovražnika v mednarod- nem pomenu besede, za sovražni- ka, ki ga je treba z vsemi sredstvi uničiti ter vse žrtvovati, da se uniči. V svojo narodno sramoto pa moramo priznati, da je bilo takrat slovensko javno mišljenje sicer sovražno oficijelni Avstriji, ta so- vražnost pa je imela svoje meje, in sicer jako ozke meje. Naš narodni čut še ni bil toliko razvit, da bi bil dovolil dejanja, ki so bila potrebna in koristna za obrambo, oziroma za dosego naših nacionalnih ciljev. Naša javnost ni bila naziranjca, da imamo ne le pravico, ampak dolž- nost, vse storiti, kar bi moglo Av- strijo slabiti ter izpodkopati njeno odporno silo. Naša javnost ni raz- zumela, da smo napram Avstriji narod, ki sme uporabljati vojna sredstva. Javno je bilo, da nismo mogli, posebno v prvih letih vojne, uporabiti "brutalne" sile proti Avstriji, ker bi jo v kali zadu- šila. A ostalo je drugo orožje, ki je dovoljeno še celo po najstrožjih mednarodnih predpisih, to je zvi- jača.

Tega sredstva zvijače, pa smo se Slovenci posluževali v največji meri, gotovo v večji meri, kakor kateri drugi narod v Avstriji, še v večji meri nego Čehi. Na Dunaju se je zbrala pešice ljudi, mla- dih nacionalistov, ki so spoznali, da morejo narodu neizmerno več koristiti z zvijačo, nego z brutalno silo. Načrt je bil napravljen jako premišljeno in do podrobnosti iz- delan. Glavne poteze tega načrta so bile: Nekdo mora tvegati, da pride za vsako ceno preko fronte v ruski glavni stan, da se tam pre- stavi kot zastopnik naše "mafi- je", ki hoče služiti skupni nacio- nalni stvari brez odškodnine. Do- tičnik mora priti potem v Švico ter se etablirati v Curihu. Drugi, ki so ostali na Dunaju, so prevzeli na- logo, ga obveščati o vseh stvareh, ki bi mogle Avstriji škoditi. Ta načrt se je popolnoma posrečil. Čez štiri mesece po odhodu z Du- naju na rusko fronto se je zastop- nik slovenske mafije javil iz Cu- riha.

Tedaj se je začel izvajati pro- gram mafije s polno paro. Slove- nška mafija je imela svoje izvesti- telje v vseh ministrstvih in uradih, ki so prišli v poštev za preskrbo ljudstva in oboroževanje armade. V finančnem ministrstvu v najbliž- ji okolici vojnega ministra, v cen- trali za prehrano vojske in civil- nega prebivalstva, v visokih dvor- nih službah — povsod so bili iz- vestitelji. Vsak poveljiv akt, pre- den je odšel iz vojnega ministr- stva na vrhovno armadno povelj- stvo, je prišel v roke mafije. Pri skupni seji nemškega in avstrijs- kega generalnega štaba, ki se je

vršila na Dunaju jeseni 1. 1917., je sedel poleg ministra naš nem- morni poročevalec. Takrat je nem- ški generalni štab delal predpri- prave za veliki naskok na Pariz, ki je sledil in se ponesečil spo- mlad 1. 1918. Tako zvana "die- lange Berta", največji top v sve- tovi vojni je bil med drugim na- dnevnem redu. Francozi so dobili- njegov popis, predno je bil top- dovršen. O velikem naskoku, ki so ga izvedli Nemci združeni z av- strijsko armado na Italijane pri Kobardu, je bila antanta že dva- mesece prej obveščena. Italijanom to ni pomagalo...

Največjo važnost je polagal ge- neralštab antante na strupene pli- ne, oziroma na njih analizo. Dokler niso vedeli, iz česa obstojajo, niso mogli izdelati obrambnih mask. Naš zaupnik v Curihu nas je v- vsakem pismu, posebno po italijan- ski katastrofi pri Kobardu, kjer so igrali strupeni plini odločilno vlogo, rotal naj mu pošljemo ana- lizo strupenih plinov. Dolgo časa smo se trudili, a končno nam je proti koncu 1. 1917. uspelo dobiti- ne le analizo strupenih plinov, am- pak tudi konstrukcijo obrambnih mask proti njim. Tu so nam po- magali v izdatni meri naši prija- telji Čehi.

Jako važno je bilo dejstvo, da je bil generalštab antante istočas- no z avstrijskim generalštabom ob- veščen potem slovenske mafije o številu, jakosti ter opremljenosti mesečnih marškompanij ter o njih dislokaciji na fronti. Razen vsega drugega je romala preko meje v Švico vsak mesec velika deset- stranska tabela, iz katere je bila razvidna vojaška sila Avstrije. Kot kuriozitetu omenim, da so bili v Parizu obveščeni, kateri rumunski minister je sprejel visoko pod- kupnino — slo je za 1 milijon zla- tih kron — zato, da je dobavljal pšenico centralnim državam na- mesto angleški družbi, ki je imela pogodbeno pravico na vso žetev iz 1. 1915-16.

Jako ilustrativno za avstrijske prilike je bilo dejstvo, da so uradi avstrijskega dvora omogočili stal- no korespondenco slovenske mafije s Švico. Posebno priliko je nudila dvorna knjižnica na Dunaju. Ob- širna korespondenca, ki jo je do- bila naša mafija iz Švice, je prišla preko dvorne knjižnice. Tam, pod neposrednim okriljem habsbur- skega orla se je čutila naša mafi- ja najbolj varno. Dvorni črtni- ki so vede ali nevede pridno po- magali pri delu tako, da se ni iz- gubilo niti eno poročilo.

Ogromni material pa, ki ga je poslala naša mafija v Švico, je eksplodirala vrhovna vojaška cen- zura ter opremila vsako pošiljko z žigom: "Zensurirt". S to varnost- no znamko je vsaka pošiljka v 8 do 14 dneh dospela v Curih na pra- vo adresno. Tam je že čakal pose- ben diplomatski kurir, ki jo je od- nesel takoj v Pariz.

Na ta način je odšlo v Curih v dobi od oktobra 1916. do januarja 1918. nič manj kakor 14 pošilk. Ako bi se ta material natisnil, bi

obsegal najmanj 200 tiskanih stra- ni. Vse je bilo pisano v brzopletnem stilu, s kvemično nevidno tinto ter vrh tega zelo spretno šifrirano.

Slovenska mafija je vršila svoje- težko in nevarno nalogo — nepre- stano so bile glave njenih članov "v torbi" — in ni zahtevala za to požrtvovalno delo niti prizna- nja niti pohvale. Vendar so slo- venski filistri stikali za njih de- lovanjem ter iskali v njem nava- dno diskvalifikacijo. Smo bili pa- narod, ki še ni živel svojega samo- stojnega državnega življenja.

Do današnjega dneva so imena naših "mafistov" ostala širši jav- nosti neznana. Naravno: člani ma- fije niso za sebe hoteli nič in ko je vojna dozorevala, ko je šlo nji- hovo veliko delo h kraju — so se umaknili tiho in skromno. Ostala jim je le zavest, da so storili več- nego svojo dolžnost...

New York Edison
U r a
8:00 do 9:00
Nocoj na WRNY
280 Metrov 1670 Kilo-likov
The Edison Ensemble
Josef Bonine, vodja.

Overture
Poroka Figara Mozart
Valček, **Naila** Debibes
Zbirke iz
Razbojnikov iz Penzance Sullivan

Nocturne Bassi
Vaski prizor de Boisdoffre
Obce solo, **John Leoncavallo**

Melodija, **V Ljubezni** Friml
Izvečki iz
Scherazade Rimsky-Korsakov

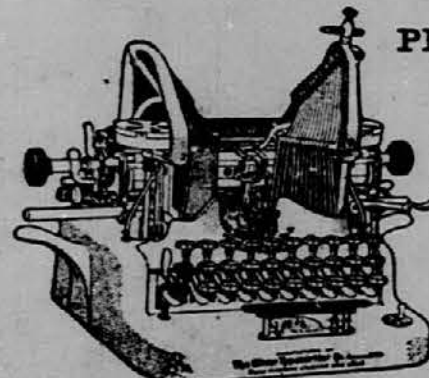
Stalna radio-izložba za udobnost na- ših odjemalcev in javnosti je na 124 West 42nd Street.

The New York Edison
Company
Vam na razpolago.

Prav vsakdo -
kdor kaj išče; kdor kaj
ponuja; kdor kaj ku-
puje; kdor kaj prod-
ja; prav vsakdo prizna-
va, da imajo čudovit
uspeh —
MALI OGLASI
v "Glas Naroda".

POZOR ROJAKI!
VODNIKOVA DRUŽBA nam je poslala še 25 zbirsk svojih knjig, ki jih lahko naročite rojaki po \$1.50 zbirka. To so štiri knjige — dva romana in dve knjigi poučne vse- bine. "Glas Naroda", 82 Cortlandt St., New York City.

POSEBNA PONUDBA NAŠIM ČITATELJEM

PRENOVLJEN PISALNI STROJ "OLIVER" Model 9.

\$25.—

S strešico za slovenske črke č, š, ž

\$30.—

OLIVER PISALNI STROJI SO ZNANI NAJBOLJ TRPEŽNI

Pisati na pisalni stroj ni nikaka umetnost. Tako j lahko vsak piše. Hitrost pisanja dobite z vajo.

SLOVENIC PUBLISHING COMPANY
82 Cortlandt Street, : : New York, N. Y.

Zastopniki "Glas Naroda"

Vsak zastopnik izda potrdilo za svo- to, katero je prejel. Zastopnike roja- kom toplo priporočamo.

Naročnina za "Glas Naroda" je: Za eno leto \$6.00; za pol leta \$3.00; za štiri mesece \$2.00; za četrt leta \$1.50.

Naročnina za Evropo je \$7. za eno leto.

Zastopniki kateri so pooblašteni na- birati naročnino za dnevnik "Glas Naroda".

CALIFORNIA
Fontana, A. Hochevar.
San Francisco, Jacob Lauslin.

COLORADO
Denver, J. Schutte.
Pueblo, Peter Culig, John Germ, Fr. Janesh, A. Saftić.
Salida, Louis Costello.
Walsenburg, M. J. Bayuk.

INDIANA
Indianapolis, Frank Zupančič.

ILLINOIS
Aurora, J. Verbič.
Chicago: Joseph Blish, J. Bevič, Mrs. F. Laurich.

Cicero, J. Fablan.
Joliet, A. Anzele, Mary Rambich, J. Zaletel, John Kren, Joseph Hrovat.
La Salle, J. Spelich.
Mascoutah, Frank Augustin.
North Chicago, Anton Kobal.
Springfield, Matija Barborich.
Summit, J. Horvath.
Waukegan, Frank Petkovšek.

KANSAS
Kansas City, Frank Žagar.
Pittsburg, John Repovž.

MARYLAND
Steyer, J. Černe.
Kitzmillier, Fr. Vodopivec.

MICHIGAN
Calumet, M. F. Kobe.
Detroit, J. Barich, Ant. Janežich.

MINNESOTA
Chisholm, Frank Gouze A. Panlan.
Ely, Jos. J. Peshel.
Eveleth, Louis Gouze.
Gilbert, Louis Vessel.
Hibbing, John Povše.
Virginia, Frank Hrvatich.

MISSOURI
St. Louis, A. Nabrgoj.

MONTANA
Klein, Gregor Zobeč.
Washoe, L. Champa.

NEBRASKA
Omaha, P. Broderick.

NEW YORK
Gowanda, Karl Sternish.
Little Falls, Frank Masie.

OHIO
Barberton, John Balant.
Cleveland, Anton Bobek, Charles Karlinger, Louis Rudman, Anton Stin- cich, Math. Slapnik.

Euelig, F. Bajt.
Girard, Anton Nagode.
Lorain, Louis Balant in J. Kumše.
Niles, Frank Kogovšek.
Warren, Mrs. F. Hachar.
Youngstown, Anton Kikelf.

OREGON
Oregon City, J. Koblar.

PENNSYLVANIA
Ambridge, Frank Jakshe.
Bessemer, Louis Hribar.
Bradlock, J. A. Germ.
Broughton, Anton Ipavec.
Claridge, Fr. Tushar, A. Jerina.
Conemaugh, J. Brezovec, J. Pike, V. Rovansk.

Crafton, Fr. Machek.
Export, G. Previč, Louis Supančič, A. Škerlj.
Forest City, Math. Kamin.
Farrell, Jerry Okorn.

Imperial, Val. Pernel.
Greensburg, Frank Novak.
Homer City in okolico, Frank Fa- renchack.

Irwin, Mike Paushek.
Johnstown, John Polane, Martin Ko- roshetz.

Krayn, Ant. Tauzelj.
Luzerne, Anton Osolnik.
Manor, Fr. Demshar.
Meadow Lands, J. Koprivšek.
Midway, John Zust.
Moon Run, Fr. Podmilšek.
Pittsburgh, Z. Jakshe, Ig. Magister, Vinc. Arh in U. Jakobich, J. Germ, J. Pogačar.

Presto, J. Demshar.
Reading, J. Pezdirc.
Steelton, A. Hren.

Unity Sta. in okolico, J. Škerlj, Fr. Schifrer.

West Newton, Joseph Jovan.
Willock, J. Pernel.

UTAH
Helper, Fr. Krebs.

WISCONSIN
Milwaukee, Joseph Tratnik in Jos. Koren.

Racine in okolico, Frank Jelenc.
Sheboygan, John Zorman.
West Allis, Frank Skok.

WYOMING
Rock Springs, Louis Taucher.
Diamondville, A. Z. Arko.

POTOVALNI ZASTOPNIKI
M. Pogorelec, J. Černe.

ADVERTISE in GLAS NARODA

SPOMLADNI VALOVI

Napisal:
IVAN TURGENJEV

Za "Glas Naroda" priredil G. P.

22

(Nadaljevanje.)

Kako veliko pa je bilo presenečenje Sanina in kako velika je bila njegova zadruga, ko je zapazil naenkrat na skrajnem robu zelene trate dva častnika, v katerih je takoj spoznal svojega večerajšnjega nasprotnika in njegovega sekundanta, gospoda von Donhoffa in von Rihterja! Ta dva sta si oba nataknila na oke monokel ter zrla v njegovo smer. Sanin se je vzravnil, se obrnil, oblekel zopet sukno, rekel par besed Emilu, ki se je istotako obelkel — nakar sta oba hitro izginila.

Šele pozno sta se vrnila v Frankfurt.

— Ozmerjali me bodo, — je rekel Emil Saninu, ko se je poslavljajal. — To pa nič ne da! Za to sem imel čudovito krasen dan!

Ko se je vrnil v svoj hotel, je našel Sanin listek Gemme, Narodila ga je za prihodnji dan ob sedmih zjutraj v neki javni park, katerih je vse polno krog Frankfurt.

Kako zelo je trepetalo njegovo srce! Kako vesel je bil, da se ji je pokoril brez najmanjšega odpora! In — o Bog, — kaj vse je obljubljal ta nevrjetni, nemogoči, a vendar resnični jutrajšnji dan!

Njegovi pogledi so se začudili v pisano. Misli se je, da ni še nikdar poljubil prstov, ki so napisale te vrstice. — Italijanke, — si je mislil, — so kljub svojemu slevesu sramežljive in stroge... In kaj še Gemma! Ona je kraljica... boginja... čist deviški mramor!...

— Prišel pa bo čas, — in ta ni več daleč...

V dotični noči se je nahajal v Frankfurtu vsaj en srečen človek. Spal je, a lahko je rekel z besedami pesnika:

— Spim, — a ne spava moje slutee srce...

XXVII.

Ob petih zjutra se je prebnil Sanin, ob šestih je bil popolnoma oblečen in ob polsedmih se je že pričel izprehajati po vrtu gorindol, v bližini male utice, na katero ga je opozoril Gemma v svojem pismu.

Bilo je tiho, gorko, megleno jutro. Včasih je izgledalo, kot da bo vsaki trenutek pričelo deževati. Iztegnjena njegova roka pa ni nikdar čutila in le kadar je ozrl na ročaj, je mogel zagledati slededve majhne kapljice tako majhne kot so najmanjši stekleni biseri. Pa tudi te majhne kapljice so hitro izginile. O vetru ni bilo niti najmanjšega sledu. Vsak glas ni poletel, pač pa se razširil na vse strani. V daljavi se je zgrinjala belkasta para in zrak je dišal po resedi in belem cvetju akacij.

Prodajalne so bile še zaprte, a prikazovali so se že pešci. Sempatam je pripropotal mimo kak voz. V parku ni bilo nikakih šetalcev.

Vrtinar je polagoma čistil stezo in neka stara ženska s črno ruho je prišepetala mimo. Niti za en trenutek ni mogel Sanin smatrati tega bednega bitja za Gemmo, — a vendar se je streslo njegovo srce in njegov pogled je sledil pozorno počasi izginjajoči postavi.

Sedem — je zabrenelo iz zvonika.

Sanin je obstal. Ali je mogoče ne bo? Mrzla zona ga je spreletela po vseh udih. Isti zona pa se ga je lotila trenutek pozneje, — a iz drugega razloga.

Sanin je čul za seboj lahne korake in šumenje ženske obleke. Obrnil se je: — bila je ona!

Gemma je šla za njim. Nosila je siv površnik in majhen, temen klobuček. Ozrla se je v Sanina, a obrnila nato glavo na stran ter šla, ko ga je dohitela, hitro mimo njega.

— Gemma, — je rekla, komaj slšno.

Prikimala je ter odšla naprej. On ji je sledil. Sapa mu je zastajala in nogi sta mu odpovedali službo.

Gemma je šla mimo lope, zavila na desno, odšla mimo plitvega ribnika, na to mimo velike gredice z visokim španskim bezgom ter sedla nato na klopico, ki je stala za njim. Bil le lep, dobro skrit prostorček.

Sanin je sedel poleg nje.

Potekla je minuta. Noben ni izpregovoril nobene besedice. Ona se ni niti ozrla vanj. Tudi on ji ni zrl v obraz, pač pa je gledal neprestano na njeni sklenjeni roki, ki sta držali solnčnik. Kaj naj reče? Kaj bi bilo mogoče reči, kar bi bilo slšno glede pomena njeni sami navzočnosti?

Ta tajni sestanek ob tej zgodnji uri, v taki popolni osamljenosti?

— Ali... ste... jezna name? — je rekel končno Sanin.

Sanin bi ne mogel izustiti nobene bolj neumne stvari. To je uvidel tudi on sam takoj. Prekinjen pa je bil vsaj molk.

— Jaz? — je odgovorila. — Zakaj? Ne!

— In vi mi vrjamate?

— Ali mislite vašemu pismu?

— Da.

Gemma je povedala glavo ter ni ničesar rekla. Solnčnik ji je zdrknil iz rok. Ujela pa ga je hitro, še predno je padel na tla.

— Verujte mi, verujte, kar sem vam pisal, — je vzkliknil Sanin. — Njegova skromnost in boječnost sta izginila in govoril je strastno. — Če je na svetu kaka resnica, sveta, neizpremenljiva resnica je ta, da vas ljubim, Gemma, ljubim nad vse.

Hitro se je ozrla vanj od strani — ter zopet izpustila solnčnik.

— Verujte mi, verujte, — je ponavljal.

Iztegnil ji je roki nasproti — ter si drznil dotakniti se njenih.

— Kaj naj storim, da vas prepričam?

Zopet je dvignila svoj pogled k njemu.

— Povejte mi, gospod Dimitri, — je pričela, — predvečerašnjim, ko ste prišli k meni, da me pregovorite... tedaj niste še vedeli... niste še čutili...

— Čutil sem, — je posegel vmes Sanin, — a tega nisem še vedel... Vljubil sem vas od prvega trenutka naprej, ko sem vas videl, a nisem takoj razumel, kaj ste meni postala! Razventega sem čul, da ste zaročena, in kar se tiče naročila vaše gospe matere, — ali sem mogel zavrniti? In v drugi vrsti sem vam vendar sporočil to naročilo v obliki, da ste morala uginiti...

Čuti je bilo težke korake in zelo debel gospod s potovalno taško krog rame, očividno inozemec, je prišel izza gredice, motril parček na klopi z nežniranimi pogledi radovednega tujca, glasno zaključujoč ter odšel naprej.

— Vaša gospa mati, — je prišel Sanin iznova, ko je ponehal šum težkih korakov, — mi je rekla, da bo proizvedla vašo odpoved škandal (obraz Gemme se je lahko potemnil), da sem dal jaz sam povod za neljube govorice... in da sem vsled tega... takorekoč obvezan pregovoriti vas, da ne vrnete svojemu zaročencu, gospodu Kluberju, svoje besede...

— Monsieur Dimitri, — je rekla ter potisnila svoje lase na stran, kjer je sedel Sanin — ne imenjujte več, prosim vas, gospoda Kluberja mojega zaročenca. Jaz ne bom nikdar njegova žena. Odpovedala sem mu.

— Vi ste odpovedala? Kdaj?

— Včeraj.

— Vi sama?

— Da, jaz osebno. Pri nas v hiši. Obiskal nas je.

— Gemma, torej ljubite mene?

— Obrnila se je proč od njega.

— Ali bi sicer prišla sem? — je zašepetala in njeni roki sta o mahnila na klop.

Sanin je prijel ti roki, ki nista imeli nobene moči, — pogumno in odločno. Ona pa se je ozrla vanj. Pogled njenih napol zaprtih oči je kamaj blestel, zasenčen od blaženih solza. Obraz pa se ni smehljajal, — ne, smejal se je ravnotako, blažen neslišen smeh...

Hotel jo je pritisniti na prsa, a ona se je sklonila nazaj ter se stresla, s še vedno istim neslišnim smehljajem, z glavo.

— Čakaj še, — so najbrž govorile njene srečne oči.

— O, Gemma, — je vzkliknil Sanin, — ali smem misliti, da me boš ti, — ta "ti" je brnel kot list na njegovih ustnicah, — da me boš mogla ti ljubiti?

— Jaz sama nisem mislila tega, — je rekla Gemma pritajeno.

— Ali bi si mogel misliti, — je nadaljeval Sanin, — ali bi si mogel misliti, ko sem se bližal Frankfurtu, kjer sem nameraval ostati le par ur, da bom našel tukaj srečo svojega življenja?

— Srečo svojega življenja? — Ali res? — je vprašala Gemma.

— Srečo vsega mojega življenja! Za vedno in večno! — je vzkliknil Sanin, iznova vznemirjen.

Vrtinarjeva lopata je naenkrat zapraskala par korakov pred klopjo, kjer sta sedela.

— Pejdava domov, — je zašepetala Gemma, — pojdi z menoj. Ali hočeš?

Če bi mu rekla v onem trenutku: — Planj v morje — ali hočeš? — bi sploh ne bilo treba izgovoriti zadnjega zloga in on bi se strmoglavil z glavo naprej v prepad.

Zapustila sta skupaj vrt ter se napotila proti domu, a ne po glavnih nlicah, temveč skozi predmestja.

(Dalje prihodnjaji.)

Starokrajaska porota.

Celje, 30. maja.

Danes se je pričelo poletno zasedanje celjske porote. Porotne mu sodišče je predsedoval predsednik okrožnega sodišča dr. Kotnik, volanta sta bila višji sodni svetnik dr. Stepančič in okrožni sodnik Brolih, državni pravdnik dr. Požar in zagovornik dr. Božič. Kot prvi slučaj je porota obravnavala hude delstvo uboja, katerega je obtožen Šoban Mešinovič.

Na pustno nedeljo, dne 27. febr. t. l. je bilo v Medvedovi gostilni v Pisceh večje število domačinov. Prišli so tudi v graščini zaposleni Bosanci, ki so ostali v prvi sobi, medtem ko so bili domačini v drugi. Domača mladina je pridno plesala, a tudi Bosancem se je zahotelo plesa. Stipe Polovič je nagovarjal Frančišca B., da bi šla z njim plesat. To ni bilo prav njemu fantu Jožetu Černelišču, ki ga je vprašal, kaj ima z dekletom.

Beseda je dala besedo in v kratkem se je razvil splošen pretep med domačimi fanti in Bosanci. Ti zadnji so razbijali v veži in hoteli vdreti v drugo sobo. Gostilničarka Marija Medvedova je pozvala domačega hlapca Makaroviča, da naj pomiri Bosance. Oba sta tiščala vrata. Ko pa s orazgrajči razbili vrata, se je gospodinja umaknila na stran. Makarovič jih je umiril in se pred njimi umikal. Bosanci so na Makaroviča navalili s koli in stoli in ga tolkli po glavi. V kratkem je bil ves krvav. Že se mu je posrečilo iziniti tri napadalec iz druge v prvo sobo, kar je priletel v sobo Šoban Mešinovič in z dolgim nožem v roki in zabo del Makaroviča, ki je stal popolnoma prazni rok pri peči. dvakrat v prsa. Makarovič se je zgrudil in kmalu nato izdihnil.

Makarovič je imel razen teh vbovljajev še sedem ran na glavi, ki pa niso bile smrtonosne. Mešinovič se je izgovarjal s silobranom.

Ta zagovor je popolnoma neutemeljen, ker so takoj zbežali. Makarovič ni imel, kar je po pričah dokazano, nobenega orožja in je v trenutku, ko ga je Mešinovič naskočil, dvignil prazno roko kvišku, kakor bi ga hotel pomiriti.

Porotniki so potrdili edino glavno vprašanje glede uboja, vsled česar je bil Šoban Mešinovič obsojen na dve, leti težke ječe, poostrene s trdim ležiščem in postom vsako četrtletje.

ALI VESTE —

da je Šueški prekop 103 milje dolg, da je globok 35 čevljev ter ima 108 čevljev široko strugo. Veljal je 127.000.000 dolarjev. Manchester Canal med Manchesterom in Liverpoolom je dolg 35 in pol milje, njegova struga je pa 120 čevljev široka. Veljal je 85 milijonov dolarjev. Prekop, ki veže Baltik s Severnim morjem, je 61 milj dolg, 36 čevljev globok, njegova struga je pa 72 čevljev široka. Veljal je \$40.000.000. Ali veste, da so se cigarete pojavljale in izginjale, ker njihova kakovost ni bila prava. Toda Helmar je pristna cigareta. Poskusite eno in dobljeni boste.

COOLIDGE OPAZUJE VOJAŠKE VAJE

Slika nam predstavlja predsednika Coolidgea, ki s svoje jahte opazuje manevre 36 ameriških bojnih ladij.

ANGLEŠKO-SLOVENSKO BERILO.

D. F. J. Kern bo v kratkem izdal ANGLEŠKO-SLOVENSKO BERILO.

Knjiga bo vsebovala navodila za izgovarjavo angleških besed, kratko slovnico, uvrščeno med pogovori in članki ter kratek slovar, ki bo obsegal 1700 angleških in kakih 2000 slovenskih besed. Knjiga bo opremljena z lepimi slikami ter bo pripravna tudi za otroke, ki se bodo hoteli učiti slovensko.

Knjiga bo stala \$3.00. Prodajala jo bo in naročila že sedaj sprejema

Uprava Glas Naroda, 82 Cortlandt St., New York City.

Bankerot stare dunajske tvrde.

DUNAJ, Avstrija, 13. junija. — Ena najstarejših in največjih avstrijskih kovinskih tvrdk, Jakob Neurath, je napovedala konkurz. Obveznosti znašajo baje 800.000 angleških funtov.

Tvrška je delala velike kupčije z Rusijo in bankerot je baje v zvezi s prekinjenim odnošajem med Anglijo in Rusijo, ker so angleške banke odklonile nadaljno diskontiranje ruskih menic.

Kako se potuje v stari kraj in nazaj v Ameriko.

Kdor je namenjen potovati v stari kraj, je potrebno, da je poseben potnik, ki potuje v drugi svet. Vredno je, da se potnik najprej posveti na potovanje, vedno le privlačna brzopletost.

Tudi nedravljeni samorejo potovati v stari kraj, toda preskrbeti si morajo dovoljenje ali permit iz Washingtona, bodisi za eno leto ali 6 mesecev in se mora delati pred potovanjem in to naravnost v Washington, D. C. na generalnega konzulskega komisarja.

Glasno odredbe, ki je stopila v veljavo 21. junija, 1926 se nikomur več ne pošlje permit po pošti, ampak ga mora iti iskati vsak potnik osebno, bodisi v najbližji naseljeni urad ali pa ga dobi v New Yorku pred odpotovanjem, kakor kaže v prošnji zaprosil. Kdor potuje sam brez dovoljenja, potuje na svoje lastno odgovornost.

Kako dobiti svojce iz starega kraja.

Kdor želi dobiti sorodnike ali svoje iz starega kraja, naj nam prej piše za polasnila. In Angloslovij bo pripuščenih v tem letu 670 priseljencev, toda polovica te kvote je določena za ameriške državljane, ki žele dobiti sam čaršije in otroke od 18. do 21. leta in pa na poljedelske delavce.

Ameriški državljani pa samorejo dobiti sam čaršije in otroke od 18. do 21. leta in pa na poljedelske delavce.

Predne podvzamete kaj? Koraj, pišite nam.

FRANK SAKSER STATE BANK 82 CORTLANDT ST., NEW YORK

Kretanje parnikov - Shipping News

15. junija: Mauretania, Cherbourg; Geo. Wash- ington, Cherbourg, Bremen.

16. junija: Cleveland, Cherbourg, Hamburg.

18. junija: Muenchen, Cherbourg, Bremen; O-lympic, Cherbourg.

21. junija: Reliance, Cherbourg, Hamburg.

22. junija: Aquitania, Cherbourg; President Harding, Cherbourg, Bremen.

23. junija: Pres. Wilson, Trst (Skupni izlet); Hamburg, Cherbourg, Hamburg.

25. junija: New Amsterdam, Boulogne-sur-Mer, Rotterdam; Paris, Havre; Ma-jestic, Cherbourg.

29. junija: Berengaria, Cherbourg; Pres. Roo-sevelt, Cherbourg, Bremen.

30. junija: Westphalia, Hamburg.

2. junija: Leviathan, Cherbourg; Republic, Cherbourg, Bremen; Ile de France, Havre (Skupni izlet); Homerica, Cherbourg; Rotterdam, Boulogne-sur-Mer, Rotterdam.

6. junija: Mauretania, Cherbourg; Columbus, Cherbourg, Bremen; Albert Ballin, Cherbourg, Hamburg.

7. junija: Mauretania, Cherbourg, Trst.

9. junija: Aquitania, Cherbourg; France, Havre; Olympic, Cherbourg.

12. junija: Berlin, Cherbourg, Bremen; Thu-ringia, Hamburg.

13. junija: George Washington, Cherbourg, Bremen.

14. junija: New York, Cherbourg, Hamburg.

16. junija: Pres. Harding, Cherbourg, Bremen; Paris, Havre; Majestic, Cherbourg.

20. junija: Berengaria, Cherbourg.

21. junija: Muenchen, Cherbourg, Bremen; Deutschland, Cherbourg, Hamburg.

23. junija: Homerica, Cherbourg.

27. junija: Mauretania, Cherbourg; Pres. Roo-sevelt, Cherbourg, Bremen.

28. junija: Cleveland, Cherbourg, Hamburg.

1. avgusta: Aquitania, Cherbourg; Leviathan, Cherbourg; Ile de France, Havre; Olympic, Cherbourg.

French Line
Compagnie Générale Transatlantique
FROM COVERED PIER TO COVERED PIER
SEST DNI PREKO OCEANA
Najkrajša in najbolj ugodna pot za potovanje na ogromnih parnikih:
FRANCE — 9. junija; 27. avgusta
PARIS — 16. junija; 6. avgusta
VAJKRAJŠA POT PO ŽELEZNICI. VSAKDO JE V POSEBNI KABINI
Z VSEMI MODERNIMI UDOBNOSTMI.
Pijača in slava francoske kuhinje. Izredno nizke cene.
Zajamčite si prostor za prvo vožnjo novega velikana
ILE DE FRANCE — 1. avgusta
Vprašajte kateregakoli pooblaščenega agenta ali:
FRENCH LINE — 19 State Street, New York

Dosedaj je izvoljenih 24 irskih republikancev.

DUBLIN, Irsko, 13. junija. — Soglasno z najnovejšimi poročili glede izida irskih parlamentarnih volitev, so si priborile vladne stranke od skupnih 152 parlamentarnih sedežev dosedaj 47 sedežev, in republikanci 24 sedežev. Od 47 sedežev, katere so dobile vladne stranke, jih je odpadlo le 22 na oficijelne vladne kandidata, dočim pripada ostalih 25 različnim drugim strankam, ki pa podpirajo vlado v vprašanih ustave. Popolni izid volitev bo jutri znan.

Kitajci protestirajo proti obsodbi Sacca in Vanzettija.

CHICAGO, Ill., 13. junija. — Vsekitajska delavska federacija v Sanghaju je naprosila Mednarodni delavski obrambni komitej, naj odpošlje njen protest proti obsodbi Sacca in Vanzettija.

RAD BI IZVEDEL za naslov svojega bratrance ANTONA MAVRIČ, doma iz Merez pri Il. Bistrici. Poročati mi imam nekaj važnega. Če kdo ve za njegov naslov, prosim, da mi ga sporoči, ali naj se pa sam javi svojemu bratranecu: — John Zlosel, Box 3, Cornplanter, Pa. (2x 14.15)

DIREKTA POT V JUGOSLAVIJO
COSULICH LINE
Hitro in ceno sešez. potovanje v domače mesto. Vožni listi za drugi, mednarodni drugi in tretji razred se dobe do Sušaka preko Trsta brez nadaljnjih stroškov. O Slo-venije pa \$1.60 več. Prevoz preko morja vedno cenen.
PRESIDENT WILSON
23. junija — 5. avgusta
MARTHA WASHINGTON
7. junija — 30. avgusta
Znižane cene za tja in nazaj. Splošni podatki v vseh lokalnih potniških uradih ali pri: PHELPS BROS. & Co. 2 WEST STREET, NEW YORK

IŠČEM SLUŽBO
v kakem restavrantu ali slaščičarni, imam večletne skušnje, ker delala sem tu kot slaščičarka nad 8 let. Pišite na: Mrs. Mary Gregorich, Gen. Del. Uniontown, Pa.

Pozor čitatelji.

Opozorite trgovce in obrtniki, pri katerih kupujete ali naročate in ste z njih postrežbo zadovoljni, da oglašujejo v listu "Glas Naroda". S tem boste vstregli vsem.

Uprava "Glas Naroda".

Kje naj se ima denar, kadar se potuje?

Kadar se kdo poda na daljše potovanje, mora vse svoje premoženje vzeti seboj, ali pa naložiti denar tako, da z njim od povsod lahko razpolaga.

Naši rojaki, ki potujejo v domovino, navadno ne vedo, koliko denarja bi vzeli seboj, ker ne vedo koliko časa bodo ostali tam. Nekateri bi pustili denar v Ameriki, če bi ga brez težko mogli dvigniti v starem kraju.

Zato priporočamo potnikom, ki hočejo v starem kraju razpolagati z dolarsko vlogo tako enostavno kot so bili navajeni tukaj, da pred odhodom vložijo svoj denar v našo banko. Potom naših bančnih zvez v vseh krajih Jugoslavije lahko dvignejo vlogo v najkrajšem času in brez posebnih stroškov.

Pojasnila dajemo vnaprej pisмено ali pa ustmeno, ko pride potnik sem.

Kdor ima svoj denar naložen pri nas, lahko mirno potuje, kajti varnost vloge mu je zagotovljena. Vloge na —

"SPECIAL INTEREST ACCOUNT"

obrestujemo po 4%. Obresti računamo od začetka vsakega meseca.

FRANK SAKSER STATE BANK
82 Cortlandt Street : New York, N. Y.